

Aan de gemeenteraad

Op 26 mei 2025 stelde T. Kind (Volt) ons schriftelijke vragen over de coördinatie en impact van wijkonderzoeken in Rotterdam & signalen van onderzoeksmoeheid.

Inleidend wordt gesteld: op 3 mei 2024 verscheen op SocialeVraagstukken.nl het artikel "Voorkom onderzoeksmoeheid: benut nieuwsgierigheid en enthousiasme in wijken". Daarin wordt gesignaleerd dat in veel Nederlandse steden, waaronder Rotterdam, sprake is van onderzoeksmoeheid bij bewoners: zij worden geregeld bevraagd, maar zien zelden terug wat er met hun input gebeurt. Deze ervaring van herhaling en gebrek aan (zichtbare) invloed ondermijnt vertrouwen in zowel onderzoek als beleid. Tegelijkertijd is er in wijken ook volop nieuwsgierigheid, betrokkenheid en kennis, mits die op een structurele en betekenisvolle manier wordt aangesproken.

Volt Rotterdam herkent deze signalen en onderstreept het belang van sterke en veerkrachtige wijken, waarin bewoners eigenaarschap ervaren over hun leefomgeving en daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op lokaal beleid. Wijkonderzoek kan hierin een krachtig middel zijn, mits het zorgvuldig, transparant en in samenwerking met bewoners wordt uitgevoerd. Kennis en ervaring uit de wijk moeten niet alleen 'opgehaald' worden, maar ook terugvloeien naar de bewoners in de vorm van zichtbare verandering, erkenning en partnerschap.

Het artikel van SocialeVraagstukken.nl pleit dan ook voor meer regie en coördinatie bij wijkonderzoeken, betere samenwerking tussen onderzoekers en beleidsmakers, en vooral: het serieus nemen van bewoners als mede-eigenaren van het onderzoek.

Vertegenwoordigende structuren zoals wijkraden spelen daarin een sleutelrol. Voor Volt is het essentieel dat wijkonderzoek niet slechts een instrument is voor beleidsinput, maar ook een manier om bewoners te versterken in hun rol als gesprekspartner van de overheid.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

a. Bestaat er binnen de gemeente Rotterdam een overkoepelende strategie of coördinatiestructuur die het onderzoek in wijken stroomlijnt? Zo ja, hoe ziet deze eruit?

Antwoord:

Er is afstemming waar het gaat om onderzoek dat we zelf uitvoeren voor zover het gaat om onderzoek van OBI, Veldacademie en Concernauditing. Formeel zijn zij de enige gemeentelijke afdelingen die zelf onderzoek doen, maar het komt voor dat een collega die niet bij een van deze drie afdelingen werkt een onderzoek(je) doet (in een wijk). Daarnaast zijn er externe partijen die onderzoek uitvoeren en onderzoeksopdrachten die door clusters extern worden uitgezet. Binnen de gemeente bestaat geen overkoepelende strategie of coördinatiestructuur die onderzoek in de wijken stroomlijnt.

b. Worden onderzoeken vooraf afgestemd tussen verschillende gemeentelijke diensten, partners en externe partijen om doublures te voorkomen en de onderzoekslast voor bewoners te beperken?

Antwoord:

Binnen de gemeente voeren de afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) en de VeldAcademie onderzoek uit. Ze stemmen af om dubbelingen (in wijken) te voorkomen. Bij OBI wordt onderzoek in opdracht van clusters uitgevoerd, waarbij de opdrachtgever en de onderzoeker samen zorgdragen voor het voorkomen van onnodige belasting door onderzoek in bepaalde wijken.

Daarnaast wordt veel onderzoek uitgevoerd door externe partijen zoals de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR), hogescholen en commerciële onderzoeksbureaus. Tussen gemeentelijke onderzoeksbureaus, de EUR en de Rotterdamse hogescholen vindt uitwisseling plaats. Dit is geen volledige afstemming en is ook niet gericht op het beperken van onderzoekslast voor bewoners.

c. Hoe wordt er geborgd dat bij het opzetten van wijkonderzoek ook bewoners en wijkorganisaties worden betrokken in de fase van vraagformulering?

Antwoord:

Bij onderzoek door OBI hangt dit af van de vraagstelling van het onderzoek en of het hierbij passend is bewoners of wijkorganisaties te betrekken.

Vraag 2:

a. Is er een integraal overzicht beschikbaar van alle onderzoeken die sinds 2020 in Rotterdamse wijken zijn uitgevoerd, inclusief betrokken partijen, doelstelling en uitkomsten? Zo ja, Kunnen wij deze ontvangen?

Antwoord:

Er is geen overzicht van alle onderzoeken die sinds 2020 door gemeentelijke bureaus en externen zijn uitgevoerd.

Alle onderzoeken van de VeldAcademie worden gepubliceerd op [Homepage](#), hier worden ook lopende projecten beschreven.

Alle onderzoeken van OBI worden gepubliceerd op [Home | Onderzoek010](#). Ook worden hier regelmatig extern in gemeentelijke opdracht uitgevoerde onderzoeken gepubliceerd. Dit overzicht is niet specifiek gericht op wijken.

b. Wordt deze informatie toegankelijk gedeeld, bijvoorbeeld via een digitaal platform, wijkportalen of via fysieke middelen in de wijk (zoals bibliotheken of wijkhubs)? Waarom wel/niet?

Antwoord:

OBI publiceert alle resultaten van onderzoek online. Daarnaast maakt OBI, indien relevant, publieksversies en houdt presentaties in de wijk (een voorbeeld is het Wijkprofiel). OBI deelt resultaten van onderzoek in de wijk met de deelnemers, indien zij dit wensen.

Vraag 3:

a. Hoe wordt de opvolging van aanbevelingen uit wijkonderzoeken geborgd binnen het beleid en de uitvoering van de gemeente?

Antwoord:

De onderzoekers van OBI besteden bij het schrijven van het onderzoeksvoorstel al nadrukkelijk aandacht aan de doorwerking. Als niet duidelijk is dat een onderzoek tot veranderingen in de praktijk kan leiden, voert OBI het onderzoek niet uit. Om te borgen dat de resultaten van het onderzoek impact hebben, delen de onderzoekers de rapportage met de opdrachtgever en geven presentaties aan beleids- en uitvoeringsgroepen binnen de gemeente. Resultaten worden vaak ook gedeeld met de gemeenteraad.

b. Op welke wijze zorgt het college ervoor dat bewoners die input hebben geleverd, ook daadwerkelijk een terugkoppeling krijgen over de resultaten én het vervolg?

Antwoord:

De onderzoekers rapporteren hun bevindingen. Indien het passend en gewenst is middels presentaties in de wijk en/ of publieksversies van het rapport. De opdrachtgevers van de onderzoeken gaan met de resultaten aan de slag.

Vraag 4:

a. Herkent het college signalen van onderzoeksmoeheid onder bewoners van bepaalde wijken of doelgroepen?

Antwoord:

Onderzoeksmoeheid is een bekend probleem. Er wordt veel over geschreven, zowel academisch, beleidsgericht als journalistiek. Het is niet eenvoudig te koppelen aan bepaalde wijken of doelgroepen, hoewel sommige wijken/ doelgroepen vaker onderwerp van onderzoek zijn dan anderen. De onderzoeksmoeheid is niet gerelateerd aan specifiek onderzoek in de wijk, maar aan alle onderzoeken waarvoor de betrokkenheid van burgers wordt gevraagd (inclusief klanttevredenheidsonderzoeken van winkels en bedrijven). Specifieke wijkonderzoeken maken slechts een klein deel uit van het totaal.

b. Welke maatregelen worden genomen om deze moeheid te voorkomen en het vertrouwen van bewoners in onderzoeks- en participatieprocessen te behouden of herstellen?

Antwoord:

Bij een deel van het onderzoek dat de gemeente Rotterdam uitvoert is sprake van co-creatie en participatie. De VeldAcademie werkt veel volgens deze methodieken en OBI voert ook lerende procesevaluaties uit waarbij bewoners meegenomen worden in het proces. Sinds kort ontstaan in de wijk ook (onderzoeks)collectieven, waar de gemeente mee samen kan werken.

Zoals in de beantwoording van vraag 4a beschreven ontstaat onderzoeksmoeheid door de veelheid van onderzoeken waarvoor mensen worden benaderd. Op een groot deel daarvan kan de gemeente geen invloed uitoefenen.

Onderzoeksmoeheid heeft ook betrekking op onderzoek dat niet specifiek wijkgericht is, maar juist een doelgroep aanschrijft om effectiviteit en doelmatigheid van de gemeente te evalueren of te voldoen aan het monitoren van onderwerpen die van belang zijn voor het uitvoeren van wettelijke taken. Bij dit soort onderzoek wordt een afweging gemaakt van de meerwaarde en wordt dit gecommuniceerd met degenen die bij het onderzoek worden betrokken c.q. voor het onderzoek worden uitgenodigd.

c. Welke rol spelen wijkraden in de onderzoekspraktijk in hun wijk? Worden zij systematisch betrokken bij het opstellen van onderzoeksvragen, het signaleren van onderzoeksmoeheid of het monitoren van de opvolging van aanbevelingen?

Antwoord:

Wijkraden worden niet structureel betrokken bij onderzoek in hun wijk. Bij de herijking van het Wijkprofiel is bijvoorbeeld gesproken met een afvaardiging van de wijkraden. Of een wijkraad een rol speelt, is vaak afhankelijk van de mate waarin een of meer leden van de wijkraad belangstelling hebben voor onderzoek.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten